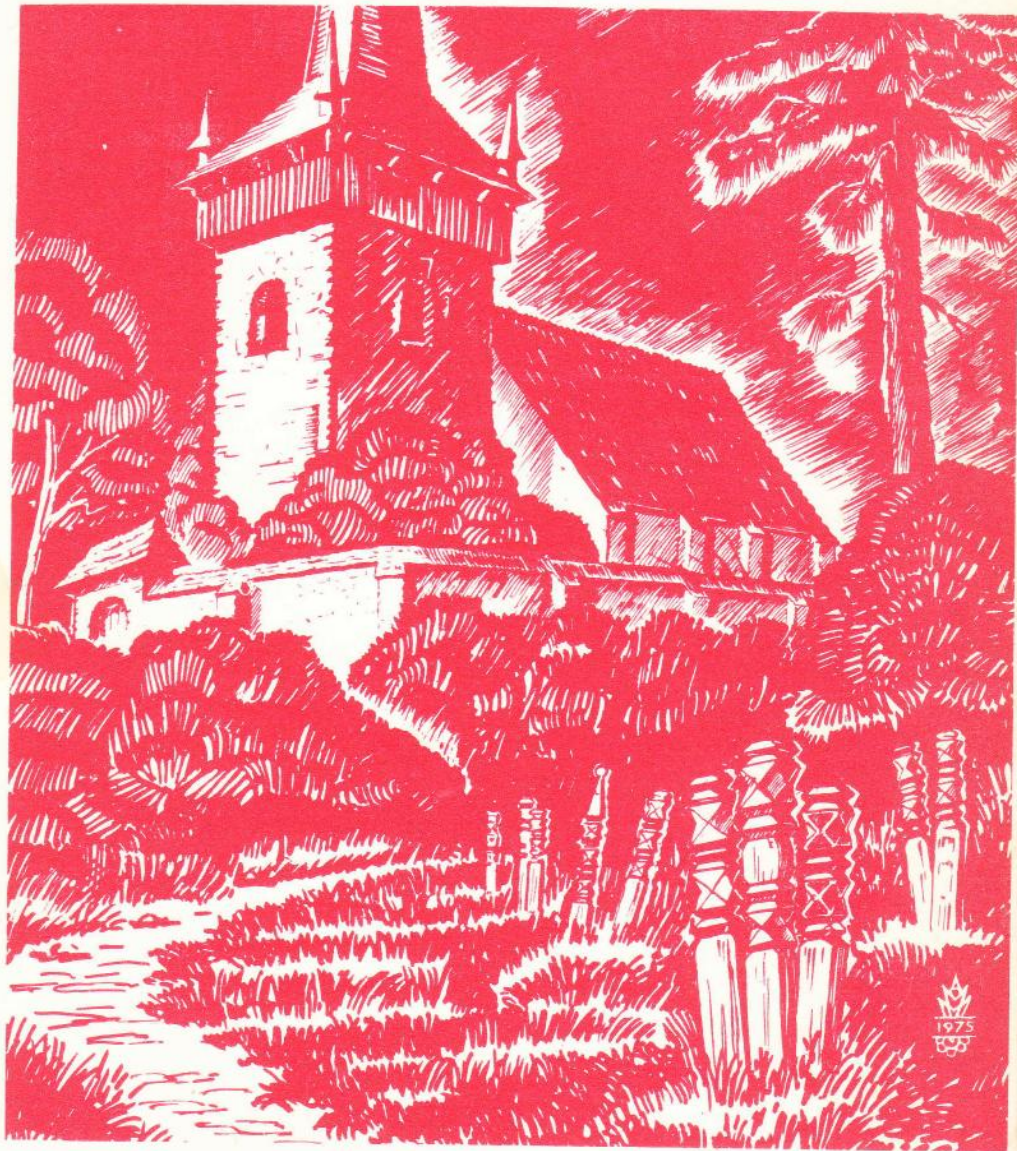

Documenta Transsylvanica

1

1975
BIB

Documenta Transsylvanica

A REVIEW OF TRANSYLVANIA'S PAST AND PRESENT

EDITOR and PUBLISHER : Eugenio M. Fehér Ph. D

ASSOCIATE EDITOR :

in USA LESLIE KÖNNYÜ

EDITORIAL STAFF : ÉLTETŐ L. Ph. D Oregon,
D. HAMARI Ph. D Buenos Aires
A. LADÁNYI Ph. D Ada (USA)
GY. VARSÁNYI Ph. D. Adelaide
P. VLADÁR Caracas (Venezuela)

DOCUMENTA TRANSYLVANICA IS PUBLISHED QUARTERLY and
APPEAR IN ISSUES of VARIOUS SIZE MAKING up VOLUMES. -

ONE VOLUME of 550- 600 PAGES APPEARS EVERY YEAR.

THE RATE OF SUBSCRIPTION IS

\$ 20.00 A VOLUME

PUBLISHED by : THE HUNGARIAN HISTORICAL AND GEOGRAPHIC SOCIETY
OF AMERICA INC - WASHINGTON- USA

PRINTED by FEHÉR-OFFSET - España 639 - 1712 CASTELAR Prov. Bs. As.
Argentina

Hecho depósito, que establece la ley 11.723

IN THIS ISSUE

ILONA KÓCZ : Béla Bartók's pentatonic collection of the province of Csik	58
GABRIEL ADRIÁNYI : Zur Geschichte des Deutschen Ritterordens in Siebenbürgen	72
LÁSZLÓ MAKKAI : Transsylvanian Towns	82
L. ERDÉLYI - L. PATAKY : Die Belohnung der Finder des Attila-Schatzes von Nagyszentmiklós	94
L. MAKKAI : Responsabilité scientifique ou jeu avec les mots ?	100
F. PÖLÖSKEI : István Tisza's Policy toward the Rumanian Nationalities on the Eve of World War I	124
GEORGE BAILEY : Trouble over Transsylvania	133

MINORITY CITIZENSHIP IN RUMANIA	144
TESTIMONY OF SOME HUNGARIANS ON THE SITUATION OF THEIR COMPATRIOTS IN TRANSYLVANIA	152

ZOLTÁN KALLÓS : The book of ballads (Rec. E. M. F.)	156
HECKENAST-NOVÁKI-VASTAGH-ZOLTAI : History of Hungarians Metallurgy in the Early Middle Ages (Recens. A. BARTHA)	160
E. ANDICS : Metternich und die Frage Ungarns (Recens. E. ARATO)	164
ENDRE ARATÓ : L'histoire de l'Europe Orientale dans la premiere moitié du XIX ^e siècle. (Recens. Z. SZÁSZ)	167
GY. LÁSZLÓ : From Vértesszőlős to Pusztaszer (Recens. A. BARTHA)	169
SHERMAN D. SPECTOR : Rumania at the Paris Peace Conference (Rec. ZS. L. NAGY)	174

ILONA RÁCZ: BÉLA BARTÓK's pentatonic collection of the province of Csik

EDITOR'S NOTE:

The province of CSIK located at the eastern border of Transylvania was formed in the IXth century as a result of the combination of the ancient Pecheneg with the "Székely" defenders of castles. Its history is a continuous struggle due to the constant immigration coming from the East, especially against the Rumanian nomadic tribes, those Vlach people who burned charcoal from wood. After the establishment of the Hungarian Kingdom, in 1001, this fertile region belonged to the Székely "Csik family". This same Csik family introduced the so-called "cikanoi" polo games and they were so famous that a general from this Csik family accompanied even the daughter of the emperor TEHOPHANOS to Bavaria where she married the emperor Otto III. The diplomatic relations of the Bavarian and Hungarian courts developed in such a way that prince Imre, son of the first Hungarian king (Szent István), married the Csik family's youngest daughter. It was then that the Csik family received as a present that province which is nowadays known as "Csik province".

This province was very famous in Transylvania for their riders and warriors. As they were nobles, they did not have to pay taxes, only when the king had a son they had to offer him every fourth ox. Liberty was gained only with sanguinary battles, especially because András II, a Hungarian king, located the Teutonic Knights next to them and their fortresses encircled the mountains to such an extent that the people did not have free access to markets. The cholera epidemic was derived from the Italian harbours at the Black Sea together with the extremely dirty way of living of the Vlach, and it spread across to the province of Csik at the end of the XIVth century. The population died and only those who managed to escape to the mountains remained alive.

Afterwards, the Tartars annihilated the people of Csik and later on Rumanian priests urged the Vlach against the Hungarians. The antipathy was so great that in 1848 during the KOSSUTH war of independence, the Vlach committed the biggets barbarity when they massacred the Hungarian population. During the 2nd World War, when the Russian troops occupied Rumania, the Vlach beheaded the unfortunate and defenceless populations.

This is a shortened history of the province of Csik. Full of wars for independence mixed with suffering and deaths.

This is why the people living at the Transylvania frontier indulged themselves intellectually in ballads and folklore. Marvellous folklore songs and sad ballads were produced even in 1907 on this land, which the actual Rumania-nationalist-communist impatience has nearly condemned to death.

The article below shows this type of ballad: BÉLA BARTÓK's collection of melodies, which are like a relic and saint souvenir of that time, when the people could still sing in freedom. Today, these are only sad memories which ask and demand the sacred human rights law for the ones who are still alive! The music of BARTÓK is a thunderous cry and a demand for help: S.O.S.)

Nobody has ever treated Béla Bartók's pentatonic collection of the province of Csik; this collection had a decisive influence on the folk music workers' lives. For his 90th birthday, I would like to pay a tribute of humble respect as an ancient pupil and collaborator to the genius of the Hungarian music, in order to fill this gap.

In 1904 Bartók heard from a "Székely" maid called Dósa Lidi, a Székely song. This aroused a special feeling in his soul. He decided to go to Székely land (in Eastern Transylvania) to collect songs. He chose the province of Csik as the collecting center. He asked for a scholarship and got 1.600 crowns for "the investigation of the Székely folk music", and in the summer of 1907 he left for the province of Csik. Kodály writes: "He came back with such a pile of pentatonic melodies, that together with my findings from the North, the scale's prime importance was made clear at once." Bartók writes from Gyergyó to his pupil: "I made quite a peculiar discovery while collecting folk music: I found the Székely types of tunes which I thought did not exist." He refers to the pentatonic music, yet he does not know what he has found out. Kodály discovered that pentatonicity came from Asia together with the Hungarians. He even finds its relationship in the Cheremissian folk music.

Bartók says in his XVIIIth leaflet called "A magyar népdal". (Hungarian folk music): "The importance of the pentatonic system in the Hungarian peasant music has been first discovered by Zoltán Kodály." However, Kodály wrote the following on his 1st leaflet called "Ot fokú hangsor magyar népzeneben" (Pentatonic scale in the Hungarian folk music): "The pentatonic scale was the origin of many ancient folk music, may be even the origin of all folk music: we also have it in our country, and since 1907 we know that it exists, because it was then that Béla Bartók for the first time discovered in greater quantities this type of music in Székely land.

Bartók has only one letter and 2 leaflets which refer to the Csik collection. He writes the following to one of his students from Csikkarcfalva: "I must endure so much trouble and suffering which I did not consider before. The result is satisfactory, although it could be better." (The collection which he finished on the following month at Gyergyó was much more satisfactory). The letter sent to the violinist Geyer Stefi at Gyergyókilyenfalva is also famous, in this letter he records the dialogue with a peasant woman, and together with this dialogue he illustrates how difficult and hard the collection of folk songs are.

At the beginning, Bartók separated the pentatonic songs from the rest. In 1938 he rearranged all his folk-song material, and placed the pentatonic group in the A-category, i.e. together with the old songs, but before, he numbered them and wrote a P (pentatonic) letter in red. As the years went by his material increased, so he numbered them again. (An L on the upper middle part of each page). We published the songs according to these numbers. In the A-category, Bartók discloses in the first place the 6, 8 and 12 syllabic number songs, like being the most illustrative of the ancient style. We shall also keep this same order. Bartók collected the same song from different villages, and from different people of the same village, this is why we find one song with several variations. The tune variations were illustrated with the letters ABC. When a melody had several variations he started the ABC all over again, but with double letters: aa, bb, etc. From these letters we can see which variant was more important for Bartók and which had a secondary importance.

There are very few pentatonic melodies in his collection. It expands most frequently at the 6th degree, but sometimes at the 6th and 2nd degrees, too. The 9th degree points to the double five-note scheme. For example, numbers 2 and 25 are like the preceding one, too.

Among the so-called Bartók's pentatonic, there are some which today we cannot consider as "pentatonic" at all. We have separated and Kodály considered these as darkened pentatonic tunes because some of their features were in accord with the ancient style, and in this way they certainly proved the past of the ancient Hungarian songs. Today we group them among the lament songs (see numbers 41-43), i.e. among our ancient bagpipe tunes. Both of them belong to the ancient Hungarian style, but they are not pentatonic. The song No 46 called "Kiszáradt a tóból mind a sár, mind a víz" belongs to the same family, whose cadence formula was originally 5 4 2, so it is not in the C-category, although at the beginning he grouped it under the P-letter. The song No 50 is also in the C-category, because it is an isometrical song and its form differs from that of the old style. The song No 51 was omitted from Bartók's P-letter collection, although Bartók has published it as a pentatonic song in the II "Gyermekeknek" (For Children) booklet, under No 31.

Bartók has collected in Csik several two-section forms, i.e. half a tune. In these we can very well see that they are unconnected, so he has put them aside, he did not include them in his collection. We did not include them here, either.

We disclose below the names of the villages of the province of Csik where Bartók made his collection, indicating how many songs he wrote down in each village.

		Pentaton	Others
Csík-karcfalva	(VII month)	6 songs	16 songs
Csík-jenőfalva	(VII month)	3 songs	27 songs
Csík-rákos	(VII month)	3 songs	40 songs
Csík-szentmihály	(VII month)	0 songs	22 songs ¹
Csík-szenttamás	(VII month)	6 songs	23 songs
Csík-vacsárcsi	(VII month)	9 songs	64 songs
Gyergyócsomafalva	(VII month)	2 songs	90 songs ²

(1809-) 1037 c) M. F. 1037 d) T. f. : gi
Tempo giusto, $\text{♩} = 360$
183 a.
Oxygonifalun (Cirk),
1907. VIII. armony, a) v. d. Bartsch.
D. Bartsch.
M. F. 1601. a); Agnád, Cirk.
1912. V. Bartalis Allet, 36 i.

(Mop.) $\frac{6}{1-9}$ 199d. *Georgi Kilyenfalva*, (Cik.)
1907. VII. *Fennsík jászai*
M. T. 1036 a) 7. 115 a) T. F. *M. Bartók*
Tenor ginsto, D = 148
Enyem, a des la nyem Ma ba jod in ka zett: A des nyem a le je 2-osa red me ka zett.
2. - *Szabó nem jöl malta,*
Városi sem jöl vanta,
- *Szabó is jöl malta,*
Városi is jöl vanta.
K. b. az l. or. ban
1 helyett 2. R,
3) mel 4. uzer 5. 4 //
Küldete:
L. Li nyem
2. or.
4. 63. 1

Handwritten musical score on aged paper, featuring a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked "Allegretto" and the time signature is "3/4". The music is written in a cursive, handwritten style. The lyrics are written below the staff, with some words in parentheses and some words crossed out. The lyrics are in a mix of English and a non-English language, possibly a dialect or a specific regional language. The lyrics are: "1. Kö-mö-nim in é-dös a-yin, Hög a-yin-re fel-tar-át-tal, (Cai-mi-si-gi-já-makad-tal) Cai-mi-si-gi-já-makad-tal. 2. Ki-mi-nenk-z-zer-e-rö-z-ni, Ma-jar-fog ke-ma-de-rö-z-ni Ka-pi-thy-e-té-lé-rö-z-ni, Ka-pi-thy-e-té-lé-rö-z-ni." The score is divided into two systems. The first system contains the first two lines of the lyrics. The second system contains the third and fourth lines of the lyrics. The score is written on a single page of aged paper.

Handwritten musical score for a song. The tempo is marked $\text{♩} = 190$ with an upward arrow. The lyrics are in Finnish. The first line of lyrics is "3. Kun ka-badit uij-mu-dul-ni, Läm-pä-jät uij-tä-til-ni, Ta-na-mu-nen dän-ke-kä-nä-ki". The second line of lyrics is "Morgo vä-jät räm-fordit-a, Adta treme-kkät mon-dia. O kas-ti-mu-ta". The third line of lyrics is "Kun-ka-a-je a-tes-tim-nä-ki". There are musical notations including notes, rests, and a key signature change to one sharp (F#).

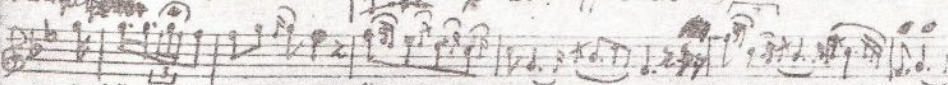
Morgó wajaät räimfordelta,
Adta frentellit mondja.
A kapitány tudakozza:
Hányzor voltál áristomba?

5. Az adjectívus ezzel fraktál: *

Díszes - dobos, csak dobognak,
A katonák kiürülnek.

6. Reklamot komanderosnat,
Nemat notat paravosolnat;
Enging lagimt ot futharist
Unival foldet itarist

Var: *Amegilla* *lanata*
a sinuosa

M. F. 10444) F. 1236 T. f. a. 43.2.6. ut. (7. VII. VII. 6
 (170p. =) 360 **180** Gyergo uffaly (Csik) m.
1907. VIII. amon
op. Bartos 1)

 a) Ha. Mely-gib-nat a su-re-ni, Ket-ét haj-lott ar-c-go-kén, Ha-mép-er-est haj-lott
 vol-na, Su-vim ket-té ha-salt vol-na.

2. En elcségyes Ricci Crival,
 Éz itt marados nérammival,
 En elcségyes Rómillek,
 Istem néradjor seletet.

3. Tellem több panaszt nem hallasz, } a dallam
 Rét hallottál, arval marados } mészék felve.

b) 1. Legegy legy bírnal betyja,
 Rinek minceken jóbarátja,
 Rét górnul-tyt kéren,
 Part az kordomere vici.

2. Gy. isokom! ady egy csodat,
 Páncsokul hullas egy buglyat,
 Ot kórt médjem minden legény,
 Főgy na leggyen egy es megyen.

c) 1. Egredül ladon egy kárba,
 Félkos bírat nobajiba,
 Egredül kálót egy ágyba,
 Pabb'a bánatos gungába.

2. Páncsokodnam, s minceken bírnal,
 Páncsokodon a seprűnek,
 Cs az egytőmejjekinek,
 A' nem moróje meg sekinet.

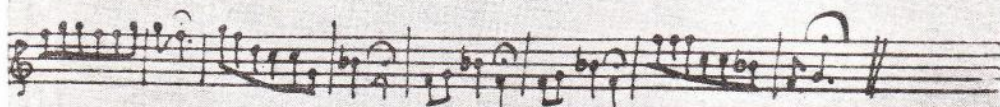
P 1244, ut.

MF. 10-11, 6

1907.

7.97. 123.6)

Gengzō-ryūdan

Angi bánt a mivénen
Kéret hajlott az agának
Ha még egyet hajlott volna
Ezúv nem kelle' bántott volna

2. En chagges kōnibūval
Tait marda mirangival
En chagges kōnibūval
Tait marda mirangival.

3. Tollen till parat en ballast
 för ballast och munda.

7.4.

The following information is being provided for your information only. It is not intended to be used as a basis for any action. It is the responsibility of the user to verify the accuracy of the information provided.

2 Gallon 2.5 liter

(170 p.m.)

Past ardo, f. 360

Nova nova f. 260.

vi. 1. *Möney vänet o röderna, Väst i näflet u - ge - tön.*

Ha meg a jól kigondolt, minden oldalról

b) Singing lazeng, banak
Kinec aneuan johanig
Kil gamasat ing Kinec
Sakt is Rosemaria vici

2. *M. blanda*, *M. caudata*
S. biangulatus hollow leg, *happit*
 All had *schijm* *minuten* *leging*
thou *na* *leggen* *ay* *ay* *regering*

4. Ignatius talon og hærde
 Teller brunt sølvgrønt.
 Ignatius talon og hærde
 Sall's brunt sølvgrønt.

2. Paua nodosa o niska kink
brazelom a spirala
Es as apomejickine
4' nava morijay wyalat

~~226~~ $\frac{8}{1-x}$ 524 m. Karantala 1.63.1
 M. F. 1020 d) F. 99 d) T. f. h. utalo
 Crikantala, Crik m.
 1907 VII. (ko. 26 ko. t. 1907)
 (Läpöläinen)
 99 Baita
 Parlando, 1 = 87
 Hög al-näyge, nälkäsi-tok, (m. a. k. v. se hall- ja -ta. Mi-koski-se-mät hall- ja -to
 (Hänen se van
 Le-se-le-nät al-vaa-si-tok,
 + Crikantala
 -tali

M. F. 1040 a) 7. 119 a) T. f. a) $\frac{8}{1-8}$ parl. 3. 3. 3.
(1709-18) 346 529 a. M. P. 11. 1907. VII. arany
Parlando $R = 320$ 8. 1. 6. 1. (L. 1. 1. 1.) 8. Bartók
1. Ha-rem-je-nak ve-csü-nyé-re, Ye-re-paj-tis, az do-re, Sa-ny-at-al-ko-te-jé-re
2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806.

M.F. 102 P. 6) T. 1086) T. f. a
 (1884 p. m.)
 Tarlando, ~~1884~~ P=260
 1-7 *musc.* [3] 63 63
 György Péter Sánta (Csisz),
 1907. VII. aszer
 91. Barát

1. Te sem nemlét a borkorba,
 2. Te sem nemlét a porba,
 3. Ott madarak vándoroltak,
 4. Énekcsigák morogtak.
 5. Ezt a gárdám megballagta,
 6. Lovát sekerítte fogta.
 7. Gárdám, gárdám, ide gárdám,
 8. Tegyetek engem sekerítve,
 9. Vigyetek engem as baramba,
 10. Nyilvántalva várossal a
 11. Nyisd ki anyám az kapudat,
 12. Halva ~~hosszú~~ szép fiadat,
 13. Kémszéd a nyugtápadat.
 14. Adjon meg a labraváló,
 15. Nevet most adja az utolsó.

16. Szászator megkegyelt
 17. Nevet most tudom, hogy csapált.
 18. Mindennel a tót határoztam,
 19. Tanys reggel fát ne vágjon,
 20. Mert én innap reggel vágom,
 21. Szerecsentlen uton jár-tam.
 22. Tarkas Marton mit gondolt,
 23. Mikor hátat elindult?
 24. En egyebet nem gondoltam,
 25. Bántos utra indultam.
 26. A nagy, uton végig mentem,
 27. A halál és ott jött velem.
 28. Passz Mósi engem rokon,
 29. A nagy kessel meg esztem.
 30. Effuszám auljor madár,
 31. Addig arj meg szabadon jár.

32. Verem kiemlét a porba,
 33. Magam sekeríttem ott a
 34. Meg a nagy es sekerítve,
 35. Mikor engem megkegyelt.
 36. Odajött a két papjánom,
 37. Haragig vitt két barátom.
 38. Tarkas Marton nyisd ki kapudat,
 39. Halva ~~hosszú~~ szép fiadat.
 40. Mikor határoztam a tót,
 41. Mondtam ne keseregyenél.
 42. Szász hat most, ne kegyel,
 43. Nevet most vintem utoljára.
 44. Tarkas Mósi a borkorba,
 45. Vasat sorget a lóba.
 46. Elnéte ugyan meg sekerítet,
 47. Szabadonfut el a vándor.
 48. O gy nekem megkegyelt,
 49. Ennem szabadonfut nem vint.
 50. Hogyhát a nagy, uton mentem,
 51. A nagy kessel meg esztem.

P. 180 c)

M. F. 1040 c) F. 119 c) T. f. a $\frac{2}{4}$ part. 5. 13. 63
 1907. (1907 m) utolsó 552 a. 1907. VIII. amony
 barlardo, D=252 98. Bartók, D=200

1. Széprik a gyermekei uccát, a szőlő a né-ly ka- to- nít, a szőlő, a né-ly
 nyé- ket, a szőlő a né-ly ka- to- nít, a szőlő, a né-ly
 nyé- ket, a szőlő a né-ly ka- to- nít, a szőlő, a né-ly

2. Ugy alvintek az a helyre,
 Hol az ut is vérel festve,
 Kint a golyó, kint a lándzsó,
 Kint ille kard iszavágtá.
3. Ki- tinnemnek az afocára,
 Szegfű haglik csatájukra;
 Szegfű haglik, rózsá nyitlik
 Apja s anyja neve hallik.
 De mi haszna neve hallik, } - daltan
 Hogyha véle nem lehetett. } 2. felte
4. Haragjón, halohatno,
 Ha a csaták megengedne.
 De a csaták nem enged,
 Hogy a haragjón halni.
5. Elvessz a láda kőre,
 Megre szabadulok toha;
 Megkerül a láda kőre
 S meg szabadulok veltáha,
 " " } - daltan
 Kilenc-tíz autandó mulva } 2. felte

P 198 a)

$\frac{2}{1-8}$ 36 *fu*

556 r. ill. 5. 3. 4

14

A felvétel helye: *Siaconttams* Chik m. 1907. VII. Gy.: *Barta*

Előadta: *Andor Arany* éves,

Elterjedtség:

Professzorka

a) 1. I-de-je buj-do-sá-sin-nak, No-mo-ré ú-ta-rá-sin-nak, El-jött már-tu-si-mi-nak,

Sok-o-ká-rí vad-nak an-nak.

2. Mát itt, látom, a legénynek
Nincs becsüje, aj-megénynek.
Mát innen indult kedvesnek
Az idegen gyönyörnek.

3. Ol helyét akár kacsák,
Ahol lenyúlottan lénak;
A tengeren és halnagyon,
S jó hirt, rést ottan rorsak.

4. Nem fogja azt csak tudni,
/: Gyönyörűen él-e, hal-e /,
Módja az életten van-e.

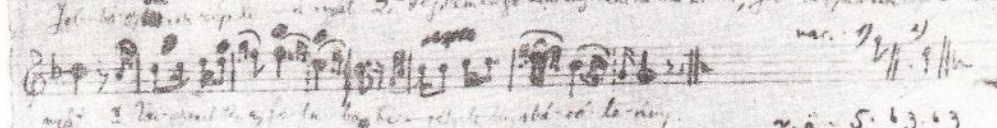
5. Idek gondomat viseli,
Ahol éngen nem ismernek.
Küldd el vétem angyalodat,
Hogy örögen s őtalmaison.

6) Ó bús még csak valahára
Repülnek az ablakimra,
Tudod - miem - sokszor midre
Csókot raktam ajakidra.
De bús még csak valahára
Tenne mi-ven nyugalmára. } i. dallm.
} 2. felv.

P. 203 e) ut

1907. VIII

2.

9. Kikéntet vetett magára,
 s belőszöket a mely tőbe
 - Uoz-e nőzöm, vagy meg hótál
 Vagy felilem gondoskarsz?

15. Eremitas as isten Kők,
S ha nem Kők, Kők málé.

Sept 10 1901

15. sz. 1-8

M. 9. 12. sz. 7. 3. 3

M. F. 1028a) T. 107a) T. f. a 565a) 1907. VIII. arany

Parlando, P. 260 (2. v. 260)

3. Rózsák Rózsák, szép leány,
 É nem hozád való leány!

4. Nem kell nekem király leány,
 Nem kell nekem báró leány,
 — Enkebb nekem bújdosóra,
 Hídegyező városára.

5. É megidő rózsám, ki kapudat,
 Mert nem megyek én békessé,
 Mert megyek én bújdosóra
 Hídegyező városára.

6. Addig megyek, amíg megyek,
 Addig megyek, amíg megyek,
 — Gal jársz utam,
 Én hár vagon a faluból.

7. Vines semmi hír, király urfi,
 Vines semmi hír a faluból,
 Rózsák Rózsák elcsúszott,
 Fenekekem tóba vetett.

8. — Mentem meg a fő partját,
 Pod'adom a pepparját,
 Előmutatta a fő partját,
 Rózsák Rózsák vetett magára.

9. Kéremet vetett magára,
 S belőseket a mély tóba
 — Ész-e rózsám, vagy meg látal,
 Vagy felőlem gondolkodtal?

10. Ész-e rózsám, vagy meg látal,
 Vagy felőlem gondolkodtal?
 — É nem élek, se nem halok,
 Csak felőlem gondolkodtal.

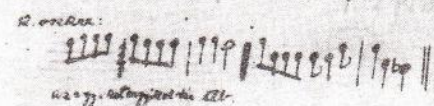
11. Gyulainé azt megkérte,
 Varkonyokból kérésre,
 Rózsák Rózsák a tétlét,
 É nem eltemetett.

12. Az egyiket egyik altárnépke,
 A másikat a másik népke,
 É nem eltemetett,
 Rózsák Rózsák a tétlét.

13. Saddy-addy nevelkedett
 Addy, ömlőlekedett.
 Gyulainé azt megkérte,
 Sós-fől a kivagatta.

14. Gyulainé idős anyám,
 Kírd híres vén borsorkány,
 Előmutatta se hagyott békét,
 Hallunk utam se hagy békét.

15. Éremsze az ísten kő,
 É ha nem kő, kőmiské.

13. sz. 1-8
 1907. VIII. arany

M. F. 10356) 2.11.66 T. f
(1700.0) H5c

(1700)

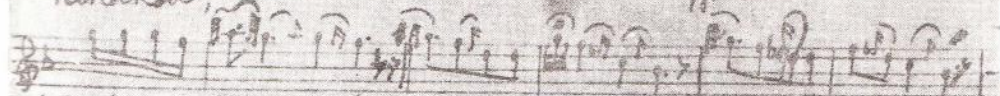
45

5656. Gyergőtekerepetak (Cik);

1907. Vin arroyo *

97. Barbed

Parlando. ~~1-1111~~ R=26

1. "Iguale a mi abuelo a mi abuelo, E-ge-je me-je a-je a-je, Hoo-je me-je a-je a-je, Hoo-je me-je a-je a-je."

2nd - 6 - garden my kind kinder the tent, job to you, apple

Om-katt-fakti, pol-trug, da-mu-a, 1/2 degre da-mu-a, da-mu-a
 1/2 degre
 N. 7 1028 a) 1/2 degre

+ *Opomyza bilopha* (Loew) in *lutea*?

7.13.13

P 246

M. F. 1044 a) x. 120 a) T. f. d
(180 p. a.) R = 360

Regendo, 1. 104

György Székely (Csik) m.

1907. III. p. 1. 10. 30. 10. 30.

71. Bartók.

En vezet te boy-ti-rod.

2. Amott jó egy nínke boytár,
Jellen állon en én gárdon,
Vagy két két, vagy meg három,
Köpy a boytáron nem biton.
3. /: Vagy meg azt a nínke bekort /
/: Vagy a kópia havangort /
4. Hírad csutakra, népd el nyugat,
Gardija na tássa nyugat,
/: I had napjant egy jó vancat /
5. (2. f. 104)
6. /: Van-e hírad a tölöbe /
/: Vagy az bókrolan eltér /

- 6) 1. Hírad kópia kópia kópia,
Ant gondoltam: vagy ir lettem,
Kópia ir voltam, mert hol jártam,
Kópia kópia kópia kópia.
2. /: Kópia kópia kópia kópia,
Se nem én voltam a kópia /
3. 2. f. 104 az adóját,
Kópia kópia kópia kópia,
A kópia kópia kópia kópia,
A kópia kópia kópia kópia.

P 211 k)

$\frac{3}{1-9}$ 1 part.

549a. 8.13.4

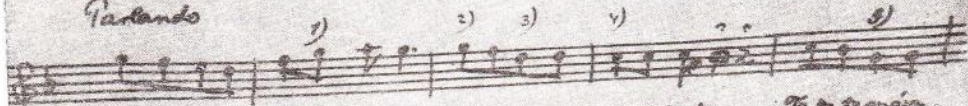
A felvétel helye: Csikharaszfalva Csik m., 1907. VII. Gy.: Bartók

Elleada: ~~amoy~~

eyes, a) b) c) ~~average~~

Etterjedsæg:

Parlando

579 a. folgt.

19/a

f) Sirok, nem lelem helyemet,
Jelenem, mi lőt angemet.
Szomorodott bús szívemet
Nincs ki vigasztaljon engem.

2. Én istenem vigasztalj meg,
Hogy a biben ne haljak meg.
Telsitöt a nap sugara
Ez Minden ember ábrájára,

3. Az engemre nem sütt oha.
Napom, napom, fényes napom,
Mért süttél olyan keményen,
Mért nem süttél meg világosan?

4. Elmentek arra földre,
Honnan madár se jön ide.
Tévedtél rakta é' szörűbe,
Bírástfelnak tettyibe.

5. Ha kérdit, hogy azt ki rakta,
f. Mondjátok meg, árva rakta //
Kinelt minden apja s anyja.

6. Nektam minden apám s anyám,
Ki gondot viseljen réám,
Jaj istenem, mit csináljak,
Vigasztalást mitől várjak?!

g) Olyan nap nem jön az égre,
Könnyem ne hulljon az földre;
Hull az földre, hull ölömbe,
Hull a gyászos keblembre.

MF 7021.2)
F. 100.2, (104 p.m.)
Rubato, $\text{♩} = 380$

5796 8 (63) 4
Crikjenőfalva (Crik),
assony
97: Bartha, 1907. II

3) Hej teke-te riá-mi. csö-rén-nye, hej
Ra-bo-do lét-tem te ményes-ke, hej de
Rabod léttem. (nem érhetsz) - hej
Sö-te-tré verem- (nem érhetsz) [chord!]

b) Hord fél Isten azt a napot,
Szabadíts meg minden rabot.
S minden rabot rabosággal,
S engemet is a bánattal.

(1882. a.)

M. F. 1016 a) F. 95 a) T. f. a M. P. 22. Csikvassáregi (Csik) m, 1 ④

Parlando, $\text{♩} = 260$

599a.

1907. VII. arany

J. N. Runk

8 parl.

Sz. II 117

4.4.1

2./ Idegen föld az én hazám,
Terebe Jókai József édes anyám! /

3./ Fehér szíje az mejemen /
Rares csáko a fejemen. /

4./ Jaj istenem, én istenem,
Jaj, hát Csikvassáregi ki kell mennem,
A babámat itt kell hagynom! /

5./ Katonának vagyok írva,
Meghal édes anyám írva. /

6./ Katonavágorn sem bánom,
Csak édes anyám sajnálom. /

7./ Bóthajtás az én szobám,
Nem süt az nap osha réám;
Rám es süttött egy órába,
Elhaladt sötét homályba.

2./ Feljön még az én napom es /
Ha most homályba borult es /

8./ Széles a víz s keskeny palló,
Megrugott engemet a ló.
Ha megegyezik megrug a ló,
Létezik egy searmisvaló.

d) Egyedül lakom egy házba,
Titkos bánat szobájába,
Titkon róssám, varrtelek,
Titkon kell, meghaljak érte.

Ch. f. 1037 b) 5. gy. 1164) J. f. b
(170 p.m.) ~~5678~~ for. ba a völgdel jött röggel (2018)

A felvétel helye: Gyergyóalfalu, Csik m. 1907, IV. Gy.: Bartók

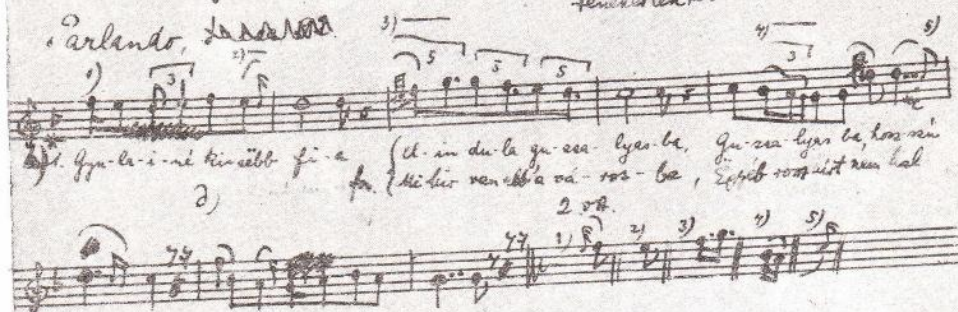
Előadta: asszony

éves. 2. sz.

Ellerjedszög:

$\text{♩} = 366$

Carlando, ~~12. sz.~~

1) Gy-n-le-i-né kincsebb fi-a (d-in du-la gy-aa-lyas-ba, Gy-aa-lyas-ba, koss-ni
2) fi-tur ren-ebb a vá-ras-ba, Szép-ross-ist nem hal

ut-ra, Hő-nom-ock-ra sa-bo-ol-ra.
10. Az egyiknek nevelkedett, 4. A, de Boris, azt már tottél?

2. Talála egy oláh fiút, 10. Az egyiknek nevelkedett, 4. A, de Boris, azt már tottél?
- Hallod-e, te oláh fiúr, Főjén csaknos nyolommal, - Li uram, keserecsenbe.
- Ki-bor-ny-ebb a vá-ras-ba? A másiknak nevelkedett, Tescit-e, be a tottélbe
A másiknak nevelkedett, 10. Az egyiknek nevelkedett, 4. A, de Boris, azt már tottél?

1. Kádár kádát elvették, 11. Addip-addip nevelkedett, 5. Bolthajász, az a robán,
Tescit-e, be a tottélbe, 11. Addip-addip nevelkedett, 5. Bolthajász, az a robán,
Tescit-e, be a tottélbe, 11. Addip-addip nevelkedett, 5. Bolthajász, az a robán,

4. Hallod-e, te oláh fiúr, 11. Addip-addip nevelkedett, 5. Bolthajász, az a robán,
Tescit-e, be a tottélbe, 11. Addip-addip nevelkedett, 5. Bolthajász, az a robán,

5. Főjén csaknos nyolommal, 11. Addip-addip nevelkedett, 5. Bolthajász, az a robán,
Tescit-e, be a tottélbe, 11. Addip-addip nevelkedett, 5. Bolthajász, az a robán,

6. Gyulainé, idecs anyám, 12. - Gyulainé, idecs anyám, 6. Anyám anyám, idecs anyám,
Tescit-e, be a tottélbe, 12. - Gyulainé, idecs anyám, 6. Anyám anyám, idecs anyám,

7. Főjén csaknos nyolommal, 12. - Gyulainé, idecs anyám, 6. Anyám anyám, idecs anyám,
Tescit-e, be a tottélbe, 12. - Gyulainé, idecs anyám, 6. Anyám anyám, idecs anyám,

8. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

9. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

10. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

11. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

12. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

13. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

14. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

15. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

16. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

17. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

18. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

19. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

20. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

21. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

22. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

23. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

24. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

25. Gyulainé, idecs anyám, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,
Tescit-e, be a tottélbe, 13. Az a pallo lányfal ejjen, 7. Rappal, rappal, jöte elte,

1033 e) F. 42c) T. f. c. 11. p. 26. Györgyókerépatok (Csk) 1907. VII. arany, a) arany, b) arany, c) arany, d) arany, e) arany, f) arany, g) arany, h) arany, i) arany, j) arany, k) arany, l) arany, m) arany, n) arany, o) arany, p) arany, q) arany, r) arany, s) arany, t) arany, u) arany, v) arany, w) arany, x) arany, y) arany, z) arany.

Parlando, 1907. VII. arany, 649a, 1907. VII. arany, a) arany, b) arany, c) arany, d) arany, e) arany, f) arany, g) arany, h) arany, i) arany, j) arany, k) arany, l) arany, m) arany, n) arany, o) arany, p) arany, q) arany, r) arany, s) arany, t) arany, u) arany, v) arany, w) arany, x) arany, y) arany, z) arany.

a) To-van meg-har-ma-c-sa. To-let-tes d-a-tya, Ma-tya. Ho-van nem-tes-ha-ma-d-e-s-va, Ho-van

2. versszak: 1) (P. 230) 2) (P. 230) 3) (P. 230) 4) (P. 230)

nen - for-ha-ma-d-e-s-va. 2. versszak: 1) (P. 230) 2) (P. 230) 3) (P. 230) 4) (P. 230)

Parl.

Györgyókerépatok (Csk) 1907. VII. arany, b) arany, c) arany, d) arany, e) arany, f) arany, g) arany, h) arany, i) arany, j) arany, k) arany, l) arany, m) arany, n) arany, o) arany, p) arany, q) arany, r) arany, s) arany, t) arany, u) arany, v) arany, w) arany, x) arany, y) arany, z) arany.

4. 5. 4

2. Álljatok meg, három árva,
Adok néktek arany vesztőt,
Éljétek meg a temetőt,
Csajjaitok meg a temetőt.
3. - Kelj föl, kelj föl édes anyám,
Nem elrohadt a gyászgyóni,
Nem kelhetek, édes fiam,
Elrohadtak az inaim.
4. Elrohadtak az inaim
Ért karjaim, s ért lábaim,
A sírem is elrohadt,
S a lelken is elrohadt.
5. - Adj ide, édes anyám,
A koporsójának kőcát
Hadd szíjam ki koporsóját,
Csokolyam meg kőrel, lábát.
6. - Tova megyen egy menyecské,
Két orcaja ki békébe,
A' lecs néktek mostohátok,
Aki fejt ad réstok.
7. Mikor fejt ad réstok,
Törrel virágok látatok,
Mikor kemény ad kőrelbe,
Kull e kőnyed kőrelbe.
8. Én istenem, valahára
Tekints sea az árva,
Hogy ne jusson bűzössre,
Egyik ajtóba a marra.
9. Egyszer ajton, ha megöreged,
A márkon pirongassak

- b) 1. Árvá vagyok s árva lettem
Szerencsétlennek születtem,
Nem attól elrohadtam,
Aki igazán szerettem.
2. Béráram lát bús szívemet,
Sáratom szerettemet,
El kell hagynom kedveimet,
Vele együtt mindenemet.
3. Jelen hozzád, gyenge lettem,
Hidd meg, hogy én érdelek,
Nem ha hozzád szeretnelek,
Szerencsémre lehetnelek.
4. Engedj meg hát ha vétettem
Arral, hogy nem szerettem,
A' de érdekel mit lehettem
Kívem érveit követtem.
5. Találta már mást magadnak,
Találta én is magamnak,
Találj valamit mátkábbat,
Magadhoz szívédhez jobbat.
Él vele boldog napokat,
S ne felejtöd ki elmúltakat.
- c) 1. = b) 1.
2. = b) 2. = jókedvetem. n. d. 6. arany
3. Én pedig már keservembe
Maggos színtűreimbe,
Jűj el / várt halálom, megöl is.
Te bennem nyugtom találok.
4. Ott ahol márt nem látalak, P. 261a)
Ott magamnak egy szót visok,
Ott halok meg keservembe,
S ott rohadtok el kőnyombor.

